

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษากระบวนการฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ และเพื่อเปรียบเทียบว่ากระบวนการฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันหรือไม่

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ หัวหน้าหน่วยฝึกอบรม และเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการฝึกอบรม 35 แห่ง จำนวน 582 คน โดยผู้วิจัยแบ่งประชากรออกเป็น 5 กลุ่ม ตามประเภทของรัฐวิสาหกิจ คือ

1. สถาบันการเงิน
2. การสาธารณูปโภค
3. การอุตสาหกรรม
4. การพาณิชย์กรรมและบริการ
5. การส่งเสริม

ลักษณะของประชากร มีดังนี้คือ

1. หัวหน้าหน่วยฝึกอบรม เป็นผู้บังคับบัญชาในหน่วยฝึกอบรม ที่ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ หัวหน้า หรือตำแหน่งอื่นใด นอกเหนือจากที่กล่าวมา แต่เป็นผู้มีตำแหน่งในหน่วยฝึกอบรมสูงกว่าเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมในหน่วยฝึกอบรมนั้น และดำรงตำแหน่งมาแล้วอย่างน้อย 3 เดือน
2. เจ้าหน้าที่ฝึกอบรม เป็นพนักงานของรัฐวิสาหกิจ ซึ่งปฏิบัติงานการฝึกอบรมมาแล้วอย่างน้อย 3 เดือน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากประชากรของรัฐวิสาหกิจที่มีหน่วยงานที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการฝึกอบรม แบ่งเป็นหัวหน้าหน่วยฝึกอบรม และเจ้าหน้าที่ฝึกอบรม โดยที่ถ้ารัฐวิสาหกิจแห่งนั้นมีเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมเกิน 8 คน หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมเป็นผู้แจกแบบสอบถามให้แก่เจ้าหน้าที่อีก 7 คน แต่ถ้ารัฐวิสาหกิจที่มีเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมน้อยกว่า 8 คน ให้ทั้งหมดเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด 233 คน โดยแบ่งออกเป็นสถาบันการเงิน 24 คน การสาธารณูปโภค 105 คน การอุตสาหกรรม 58 คน การพาณิชย์กรรมและบริการ 29 คน และการส่งเสริม 17 คน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรของรัฐวิสาหกิจ 35 แห่ง จำแนกประเภทตามลักษณะการดำเนินงาน

ลำดับที่	กลุ่มตัวอย่างประชากร	จำนวน (คน)
	1) สถาบันการเงิน	
1	ธนาคารออมสิน	8
2	ธนาคารกรุงไทย	8
3	ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	8
	รวม	24
	2) การสาธารณูปโภค	
4	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	8
5	การไฟฟ้านครหลวง	8
6	การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	8
7	การประปานครหลวง	8
8	การประปาส่วนภูมิภาค	8
9	การรถไฟแห่งประเทศไทย	8
10	การสื่อสารแห่งประเทศไทย	8
11	การทำเรือแห่งประเทศไทย	8

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับที่	กลุ่มตัวอย่างประชากร	จำนวน (คน)
12	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	6
13	การเคหะแห่งชาติ	8
14	องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ	3
15	องค์การโทรทัศน์แห่งประเทศไทย	8
16	การทำอากาศยานแห่งประเทศไทย	8
17	การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	2
18	บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด	6
	รวม	105
3)	การอุตสาหกรรม	
19	องค์การทอผ้า	8
20	องค์การแบตเตอรี่	6
21	องค์การเภสัชกรรม	8
22	บริษัทไม้อัดไทยจำกัด	8
23	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	8
24	การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	8
25	โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง	4
26	องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย	8
	รวม	58
4)	พาณิชย์กรรมและบริการ	
27	องค์การสะพานปลา	3
28	บริษัทขนส่ง จำกัด	4
29	บริษัทการบินไทย จำกัด	8
30	องค์การคลังสินค้า กระทรวงพาณิชย์	6
31	องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์	5
32	องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย	3
	รวม	29

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ลำดับที่	กลุ่มตัวอย่างประชากร	จำนวน (คน)
	5) ประเภทส่งเสริม	
33	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	7
34	สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล	2
35	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	8
	รวม	17
รวมจำนวน		233 คน

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังสถาบันการเงินจำนวน 24 ชุด การสาธารณสุขภาค
จำนวน 105 ชุด การอุตสาหกรรม จำนวน 58 ชุด การพาณิชย์กรรมและบริการ จำนวน 29
ชุดและประเภทส่งเสริม จำนวน 17 ชุด รวมทั้งหมด 233 ชุด ได้รับแบบสอบถามคืน 220 ชุด
คิดเป็นร้อยละ 94.4 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และใช้ได้ในการวิจัย จำนวน 217 ชุด คิดเป็น
ร้อยละ 93.13 ดังแสดงในตารางที่ 3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่ง ที่ได้รับคืน จำนวน และร้อยละของแบบสอบถามที่ใช้ได้จริง

กลุ่มตัวอย่างประชากร	จำนวนแบบสอบถาม		แบบสอบถามที่ใช้ได้จริง	
	ที่ส่ง	ได้รับคืน	จำนวน	ร้อยละ
สถาบันการเงิน	24	24	24	100
การสาธารณสุขภาค	105	101	101	96.19
การอุตสาหกรรม	58	53	53	91.38
การพาณิชย์กรรมและบริการ	29	27	25	86.21
ประเภทส่งเสริม	17	15	14	82.35
รวม	233	220	217	93.13

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาหนังสือ เอกสาร วารสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม

1.2 สัมภาษณ์หัวหน้าหน่วยงานฝึกอบรม และเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ เพื่อหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการฝึกอบรม ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ

1.3 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1.1 และ 1.2 มาเขียนเป็นแบบสอบถามแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ให้แสดงความคิดเห็นและการปฏิบัติจริงต่อกระบวนการฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ เกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรม 3 ด้านคือ การวิเคราะห์ การพัฒนาระบบ และการประเมินผล

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยผู้วิจัยกำหนดให้หัวหน้าหน่วยฝึกอบรมและเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมแสดงความคิดเห็นตามความรู้สึกและการปฏิบัติจริง มี 8 ตัวเลือกคือ สำคัญมาก สำคัญปานกลาง สำคัญน้อย ไม่สำคัญ ปฏิบัติทุกครั้ง ปฏิบัติบ่อยครั้ง ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง และไม่ได้ปฏิบัติ

2. การหาความตรงตามเนื้อหา (Content validity)

เมื่อสร้างแบบสอบถามตามลักษณะดังกล่าวข้างต้น ได้ให้อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยตรวจสอบรายละเอียดของข้อคำถามทุกข้อ ก่อนนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านวิชาการฝึกอบรมจำนวน 2 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านประสบการณ์การจัดฝึกอบรมในรัฐวิสาหกิจจำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามเพื่อให้ครอบคลุมรายละเอียดของกระบวนการฝึกอบรมทุกขั้นตอน หลังจากนั้นนำผลที่ได้กลับมาพิจารณาพร้อมกับอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยอีกครั้งหนึ่ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหาแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับหัวหน้าหน่วยฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจจำนวน 3 ท่าน และเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ 3 ท่าน รวมจำนวน 6 ท่าน ในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามก่อนใช้จริง ผู้วิจัยคัดเลือกข้อคำถามของบทบาทต่าง ๆ เหลือ 41 ข้อ

3. นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้แก่หัวหน้าหน่วยฝึกอบรม และเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นจำนวน 233 ชุด โดยผู้วิจัยนำส่งและรับคืนด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยกำหนดเวลาในการรับแบบสอบถามคืน 3 สัปดาห์

2. แบบสอบถามที่ได้รับคืน จำนวน 220 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.42 ของแบบสอบถามทั้งหมด ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์โดยพิจารณาว่าได้ตอบครบทุกข้อ มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถใช้ในการวิจัยได้ 217 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.13

เกณฑ์การให้คะแนน

ตอนที่ 1 นับจำนวนความถี่ของข้อคำถามแต่ละข้อ จึงไม่มีการให้คะแนน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 อันดับ แบ่งเป็น 4 ส่วน

คือ

1. ระดับความสำคัญ

ไม่สำคัญ	ให้	1	คะแนน
สำคัญน้อย	ให้	2	คะแนน
สำคัญปานกลาง	ให้	3	คะแนน
สำคัญมาก	ให้	4	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคะแนนเฉลี่ยมีดังนี้ คือ

- 1.00 - 1.49 หมายความว่า เป็นกระบวนการที่ไม่สำคัญ
- 1.50 - 2.49 หมายความว่า เป็นกระบวนการที่สำคัญน้อย
- 2.50 - 3.49 หมายความว่า เป็นกระบวนการที่สำคัญปานกลาง
- 3.50 - 4.00 หมายความว่า เป็นกระบวนการที่สำคัญมาก

2. ระดับการปฏิบัติ

ไม่ได้ปฏิบัติ	ให้	1	คะแนน
ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง	ให้	2	คะแนน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	ให้	3	คะแนน
ปฏิบัติทุกครั้ง	ให้	4	คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคะแนนเฉลี่ยมีดังนี้ คือ

- 1.00 - 1.49 หมายความว่า เป็นกระบวนการที่ไม่ได้ปฏิบัติ
- 1.50 - 2.49 หมายความว่า เป็นกระบวนการที่ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง
- 2.50 - 3.49 หมายความว่า เป็นกระบวนการที่ปฏิบัติบ่อยครั้ง
- 3.50 - 4.00 หมายความว่า เป็นกระบวนการที่ปฏิบัติทุกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ผู้วิจัยทำการคำนวณหาค่าทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม หาความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการฝึกอบรมของรัฐวิสาหกิจ คำนวณโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นและการปฏิบัติ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย